

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiin pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipografiei arhid., Sibiin, str. Măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegrafului Român”, str. Măcelarilor Nr. 45.
Scrisori nefrancate se refuză. Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 14 fl., — de două ori 24 fl., — de trei ori 30 fl.
rândul cu litere garmend.

Chestiuni actuale.

— Păreri și constatări. —

De preotul Ion Ganea.

Poporul nostru, în împrejurările mașterii prin care a trecut, a rămas sufletește ca pomul nealțoit, ca floarea sădită pe stâncă.

Veacul prezent, plin de idei și tendințe nouă, ne-a găsit, din multe puncte de vedere, destul de nepregătiți. Cărturarilor din generația mai tină, în nu puțină parte, le lipsește prea adesea cultura inimii, fără de care o năzuință bună se prăbușește. Iar poporul nu îi lipsește mult din cultura minții, ca să poată învinge îmboldurile înăscute, de multeori desastroase, pentru viața sa ca neam cu nădejdi de viitor mai bun.

Curenți primejdioase ne amenință.

Tinerii noștri, ridicați din mijlocul poporului, în cele mai multe cazuri crescuți din banii adunați cu sudoare de oamenii bisericii, se întorc acasă dela școalele mai înalte, și poate inconștient propagă printre frații și rudeniile lor idei, care nu corăspund gradului de pricepere al celor de jos.

În cele mai multe cazuri de obicei biserica și preotul sunt luați la țintă, pentru ceva idee „înaintată” a unui tinăr visător, care nu-și prea dă seamă despre răul ce-l produce unui sfânt și scump așezământ. O singură vorbă nesocotită, aruncată către odată fără nesocotire, în suflăte nepregătite, dar dornice de schimbări, dă naștere la urmări neașteptate.

Acești visători, — onoare excepțiilor, — ne acuză pe noi păstori suflătești, că nu ne împlinim datoria noastră, că nu ne interesăm deajuns de soarta credincioșilor, și că îndeosebi din nepăsarea noastră se răspândește imoralitatea și necultura.

Sărman preot sătesc! Dela cei cu carte îți vin acuze, dela cei nepricepuți nepăsare, sau răutăți!

Și totuși, fie-mi permis a susține, — că mai ales biserica și preotul român sunt temeiul vieții viitoare a neamului.

Destinele școalei le conduce preotul, ale bisericii tot preotul; oficiul parohial, viața socială și economică din parohie, sfaturi în daruri, toate fără a da greș trebuie să le cărmuească și să le facă, pentru a nu fi pildă rea celor mulți și mici. Și cutez să afirm, că în majoritatea cazurilor preoția își împlinește datoria.

Vii tu, tinere din seminar, cu dorul fierbinte în suflet d'a munci desinteresat pentru neamul tău... În avântul tineresc de multeori nesocotești pe ai tăi, și muncеști inspirat de cel mai nobil altruism. Și iată, te trezești deodată cu critice nesocotite și vorbe rele din partea celor nepricepuți, puși la cale de cei pricepuți!

Să cercetăm acum cauza acestei apariții triste, și să statorim rețeta. Putem constata, că în urma puținii îngrijiri, ce se dă catehizării în școalele noastre secundare și superioare, tinerii noștri încep să se străineze de biserică și de așezămintele ei.

Prin urmare, o catehizare conștientă, câștigarea unei culturi creștine și morale ar fi un mijloc de frunte pentru combaterea răului pomenit.

Să revenim la popor:

Activitatea parlamentară, desfășurată în anii din urmă, pe cât ni-a folosit pe teren politic, atât ni-a stricăt, după a mea părere, pe terenul moral.

Poporul nostru, nepregătit și necopt, ascultă discursuri de multeori nepotrivite cu cultura lui, rostite din partea cutărui deputat sau atașat al lui, care deșteaptă în suflăte

un fel de nemulțumire și amărăciune, de care țărani nu-și pot da seamă deplin. Mai păgubitor se descarcă această stare suflătească de comun asupra bisericii și a instituțiilor sale.

Vine apoi ziaristica noastră, care pe lângă toate progresele sale frumoase, nu servește cauza totdeauna cum ar trebui, adică: să fie în toate împrejurările o adevărată doctorie suflătească pentru poporul neștiutor.

Fără control serios, se dau loc în foile noastre populare „articolelor” alcătuite de cutare semidoct, drepte sau nedrepte, la adresa preoției sau a învățătorimii, și a așezămintelor ce ei reprezintă. Citind de multeori numărul cu știrea „cea mai proaspătă” a cutărei foi, observi veninul care are să străbată pe neștiințite în sufletul țărânimii.

Mulți tineri redactori (împreună cu șefii lor, mai puțin tineri, Nota Red.) uită că nu foi de reclamă și de senzație trebuie masei poporului, ci vorbe cumpănite și sfaturi cuminți pe cărările bune.

Am mai vorbi de America. De acolo ne vin și ceva puțini bani, nu-i vorbă; dar mai ales ne vine ceata unor indivizi infectați fizicește și moralește. Aceștia formează pe unele sate contingentul semidoctilor, distrugători de ordine și morală.

De încheiere, mă opresc apoi la greșala, poate astăzi cea mai mare, care după părerea trebuie stărpită în grabă. Pomenile, maslurile, feștanile și alte funcțiuni, — conform vechiului obicei, împreunate cu mese mari, — sunt cu desăvârșire păgubitoare: sătenii nu le mai fac, cum susțin unii, din respect și iubire față de păstorul lor, ci mai mult pentru ochii și lauda (uneori chiar ciuda) vecinilor și a satului.

Cu ocazia astorfel de mese de multeori se strecoară glume și fapte nedemne de serviciul, care a premers ospățului. Astfel de petreceri evidente că sunt nepotrivite, sunt dau-

nătoare nu numai pentru cei ce le fac, ci și pentru slujitorii funcțiunilor bisericești.

Nu susțin că se pretinde absolut, ca preotul să nu șadă la anumite ocazii în mijlocul poporului. Din contră, se cere să se arate cât mai des între păstoriții săi. Dar, demnitatea noastră preoțească așteaptă, să stărpim cu toată hotărârea îndeletnicirile necompatibile cu sfințenia și serioșitatea actelor religioase.

La alte neamuri abandonarea conveniților intime au înălțat autoritatea preoților în cel mai mare grad, după cum mi-o spun și unii preoți luterani, persoane cu înaltă cultură.

Așadar: „Ce e bun să păstrăm, de ce e rău să ne ferim”.

Vor mai fi, negreșit, și alte cauze ale relelor înșirate, precum și alte modalități de remediere.

Tocmai de aceea am crezut, că asemenea afaceri am de actualitate pentru a fi discutate pe larg. Oameni mai competenți decât mine, oameni luminați și practici, să prindă condeiul și să ne îndrumeze și mai bine pe calea cea adevărată.

Pe partea Sârbiei. Din Belgrad se anunță, că guvernul sârbesc a primit asigurări din partea României, că în cazul unui nou război balcanic țara românească va fi solidară cu Sârbia. Faptul s'a comunicat și guvernelor marilor puteri, și a fost notificat și la Sofia.

Bulgarii acuzați. Primul ministru Pasici al Sârbiei a declarat unui ziarist francez, că după părerea sa nu va izbucni un nou război balcanic. Vorbind despre mișcarea albanezilor, provocat așcoala albanezilor, voind tot odată să provoace un război între Turcia și Grecia. Ministrul Pasici a mai declarat, că Turcia și Bulgaria au în-

FOIȘOARĂ.

Literatură pentru tinerime.

(Urmare).

Cartea, precum se poate vedea și din cuprinsul ei, e întocmită pentru adulți. Este ireproșabilă din toate punctele de vedere. Cuprinsul ei e atât de ușor de înțeles, încât poate fi citit cu același folos începând dela copii de 9 ani în sus până la oamenii mari.

Dacă ținem, să avem o carte aproape neîntrecută ca fond și formă, cu toate atribuțiile unei cărți menite a ocupa loc de frunte în biblioteca școlară, propun să se tipărească din nou, și la a doua tipărire să se aibe în vedere următoarele:

1. Bucățile: „Scrisoare către tinerii dela sate”, „Despre muncă” și „Spătăruț” să se omită, ca unele cari privesc mai mult interesele tinerimii adulte.

2. Cartea fiind scrisă pentru trebuințele poporului din România, cuprinde o samă de cuvinte cari, ce e drept, sunt necesare românești, însă nu pot fi înțelese de tinerimea școlară dela noi. Astfel de cuvinte sunt: iarmaroc, cataveică, răclită, ciubuțele, cituri, izbelușe, hlei, târguri (orașe), stambolă, anberet, ploduri, harapnic, megieși, Curte de apel ș. a.

Retipărit volumul acesta după indicațiunile arătate vom obține una din cele mai bune cărți pentru biblioteca școlară.

În ce privește forma exterioară a cărții pot spune, că e obiceie, tiparul are literele și nu obosește și ochii.

II. Biografii istorice. N. Bălcescu.

Împrejurările politice neprimicioase între cari trăim astăzi, sunt de așa natură, încât ne iau posibilitatea de a ne cunoaște prin școala și trecutul neamului nostru, așa după cum se cuvine. Istoria câtă se învață în școalele noastre populare, ne face cunoscut prea puțin, sau aproape de loc, trecutul neamului românesc. Dată fiind însemnătatea istoriei unui popor ca factor de educație, care desvoltă sentimentul, mândria națională la un popor, ce se impune cu atât mai vădit, ca nece prin școala nu putem ajunge, să împlinim prin o lectură potrivită, prin ajutorul bibliotecilor școlare.

Existența unui popor o asigură energia sa, încrederea în puterile sale, și conștiința națională de care e pătruns. Toate acestea se pot câștiga mai mult prin cunoașterea istoriei, care prin pagini de glorioase evocări momentele mari din trecutul unui neam, contribuie la formarea con-

științei naționale, servește drept depozitar, din care putem împrumuta energie și încredere în puterile noastre.

E deci nu numai o necesitate, ci mai mult, este o datorie a noastră ca să ne îngrijim de cărți istorice pentru bibliotecile școlare, cari să facă cunoscut elevilor trecutul glorioș și sbuciumat al neamului nostru.

O carte de conținut istoric, cu frumoase pagini din trecutul nostru, volumul: „Biografii istorice”. Cartea aceasta însă, trebuie să accentuez dela început, că nu are loc nici în bibliotecile școlare, nici chiar în cele parohiale. Peana măiastră a lui Bălcescu, căldura cu care ne descrie scene frumoase din trecutul nostru, sunt fără îndoială vrednice de a fi citite și cunoscute în cercuri cât mai largi, dar nu pot fi înțelese, nu poate forma o lectură potrivită și plăcută pentru copii din școala poporală și pentru țărani noștri. Din numirea cărții putem vedea, că în volumul acesta se cuprinde viața și activitatea unor bărbați mari ai Țării Românești din diferite epoci, deci diferite episoade, cari te fac să presupui la oricare cititor al ei cunoștințe istorice generale și cu deosebire trebuie să presupui, că cunoaște istoria țării românești. Noțiunile istorice, personagiile, împrejurările geografice, alcătuirea statului și poteriile politice sunt lucruri, pe cari le referi aștepta dela un student din cl. VII—VIII gimn., care a ce-

tit binișor istorie și cunoaște istoria românilor.

În cele următoare voi schița pe scurt conținutul celor 5 capitole.

1. Spătăruț Ion Cantacuzino.

E născut din viață aleasă. Sub diferiți Domni ocupă diferite funcții, în cari se distinge ca mare diplomat.

Școala lui principală a fost, să scape pe români de jugul turcesc, ear țara să ajungă sub protectoratul unui imperiu creștin mai puternic, ca Rusia bunăoară. În diferite cazuri scapă țara din încercătură, între altele și de umilinta la care au voit s'o aducă nemții. În năzuința lui a fost totdeauna de bunăcredință, ear școala nu și l-a perdut nici când din vedere, cu toate că politica sa, care căuta razimul împotrărilor vecine, mai târziu s'a dovedit de greșită. Țara ajungând earăși sub turci, să retrage în Rusia, unde trăește retras până la moarte. În timpul acesta a scris mai multe memorii de mare preț pentru țara românească.

2. Ion Tăutul.

Un bărbat de mare capacitate în istoria Moldovii a fost și Tăutul. Fiind încredințat cu mai multe misiuni importante către domnii vecini de V. Ștefan și de următorii lui, în aceste misiuni s'a dovedit de un om foarte original și abil diplomat

cheiat la Roma alianță, fără ca Italia oficială să fi avut cunoștință despre aceasta.

Din cameră. În ședința de ieri, Joi, a camerei ungare s-au făcut alegerile secretarilor și comisiunilor. Ministrul președinte, contele Ștefan Tisza a declarat că înainte de a se întruni delegațiunile la mijlocul lunii Noemvrie, se vor vota proiectele de legi privitoare la revizuirea legii de presă, la îmbunătățirea salarelor notarilor și ajuto-rilor de notari, la administrația comitatului, precum și proiectul de buget.

Dela congregație. În adunarea generală ordinară de toamnă a comitatului Sibiu, care s'a ținut în 6 n. c. sub președinția comitelui suprem Frideric Walbaum, s'au desbătut mai ales afaceri cu privire la administrarea averilor comunale. Unul din obiectele de interes a fost și votarea de încredere guvernului actual ungar. Adunarea a primit propunerea făcută în privința aceasta și a votat în unanimitate încredere guvernului. Toți membrii români prezenți la adunare s'au abținut dela vot.

Părăsirea unei tactice.

— Dela un congres. —

Un articol interesant, scris de Paul Michaelis în „Berliner Tageblatt”, cu prilejul congresului dela Iena, zugrăvește schimbările importante petrecute în timpul mai nou în sinul partidului social-democrat.

Eată acest articol:

Congresul socialdemocraților dela Iena a dat pe față lămurit evoluția socialdemocrației către parlamentarism și constituționalism. Partidul, e drept, n'a lăpădat încă de pe el coaja oului revoluționar, din care a eșit la iveală. Dar se vede silit de împrejurările politice și de voința majorității partizanilor, din ce în ce mai mult a recunoaște statul actual.

Ar fi greșeală, dacă am pune în legătură această transformare în ceață a socialdemocrației cu moartea lui Bebel.

Acum zece ani e adevărat, Bebel, la congresul din Dresda, a băgat partidul în baea, care întinerește și l-a făcut să declare dușmănie de moarte societății burghize. Dar nici peste Bebel n'au trecut acești zece ani fără să-l schimbe...

E lesne de arătat, că din istoria partidului și chiar din discursurile mai vechi ale lui Bebel, se pot aduce argumente, mai ales pentru tactica recomandată de aripa radicală a social-democrației. Dar lucru

hotărâtor și de seamă, este ideea la care a ajuns acum partidul și Bebel însuși.

Purtarea majorității congresului a învederat ori-cui, că partidul nu voește să rămână ținut în principiile revoluționare ce avea la începutul mișcării.

Dacă un partid radical ar avea de căutat prilej nimerit de a întrebuița greva generală ca armă politică, de bună seamă că n'ar afla unul mai nimerit, decât în lupta pentru răsturnarea sistemului electoral așa de reacționar din Prusia. În adevăr starea este de nesuferit. E tot odată vorba de-o făgăduință regală, ce n'a fost ținută. Nu începe îndoeală, că în Prusia opinia publică nu se va liniști, până ce nu va vedea sistemul celor trei colegii înlocuit printr'un sistem liber.

E deci ușor de înțeles, că nici majoritatea congresului nu putea să făgăduiască pacea cu orice preț. Și ea a arătat că păstrează greva generală ca ultima ratio, cel din urmă mijloc, dacă altele nu vor duce la scop. Dar tonul face muzica. În hotărârea majorităților, care de altfel a fost primită la urmă aproape cu unanimitate, se stăruie asupra armoniei, care în asemenea cazuri, ar trebui să domnească între toate organele muncitorești. Dimpotrivă moțiunea respinsă cu 435 contra 142 a Rozei Luxemburg cere să se strămute centrul de gravitate a luptei în acțiunea mulțimii și ca muncitorii neorganizați să poată lua parte hotărâtoare. Aici tocul turburării revoluționare vremelnice, și dincolo flacăra liniștită a organizației politice și economice; aici sindicalismul, dincolo mișcarea disciplinată a muncitorilor organizați în corporații.

Corporațiile au hotărât lupta în folosul lor. Ele și-au cucerit poziție însemnată în statul actual și nu au de loc poftă s'o pună în primejdie.

Șefii lor, tocmai fiind că știu de ce uriașe valori e vorba să se primejduiască printr'o lucrare revoluționară, de aceea au primit cu receață de ghiață frazeologia revoluționară a Rozei Luxemburg și a prietenilor ei.

Nu văd ei nici o pricină binecuvântată de-a desnădăjdui. Și, în adevăr, creșterea organizației corporațiilor pune societății burghize probleme nouă și, dintr'un alt punct de vedere, greutăți nouă. Se poate ușor băga de seamă cât de puțin place partidelor reacționare orientarea aceasta nouă a social-demo-

cratiei și cum, deși împrejurările s'au schimbat cu desăvârșire față de ce erau odinioară, cer mereu mereu lege în potriiva socialiștilor.

Și chiar acei, cari și-au dat bine seamă că social-democrația nu se poate înfrânge prin mijloace violente, știu bine că în anii viitori antagonismul economic va merge crescând.

Însă înțelesul neîndoios al hotărârei congresului este părăsirea tacticii revoluționare. Astfel se ușurează burgheziei liberale înțelegerea cu social-democrația, fie spre a înfrâna înfrâurirea partidelor reacționare asupra legislației și administrației, fie pentru ajungerea unui scop mare, drept electoral liber, în Prusia...

Trebue, de alt-fel, să mărturisim că unele cercuri ale social-democrației par a nu avea altă menire în viață, de cât să pună mereu piedeci în drumul reformelor serioase.

În ciuda acestor piedeci, direcția reformistă se va impune tot mai mult în partidul social-democrat.

Nu fără încordare au fost așteptate desbaterile congresului în privința poziției ce fracția socialdemocrată a luat în Reichstag, în chestia dărilor directe.

Fracția le-a votat, deși aveau să slujească la acoperirea cheltuelilor militare. Știa că dacă ar cădea proiectul acestor dări directe, guvernul ar fi adus altul cu dări indirecte, care, prin urmare, ar fi apăsător mai ales pe muncitori. S'a hotărât, deci, pentru cel mai mic din două rele. Și'n această privință partea radicală a partidului a propus o moțiune în potriiva celei aduse de majoritate. Însă, radicalii n'au avut mai mult de 140 de voturi. De luat aminte este că deputații Wurm și Liebknecht, cari trec de radicali extremi, au mers în această chestie cu majoritatea. Au învățat și dâșii din practică adevărul, că prin purtare revoluționară ar fi dat sprijin reacționarilor. Trebue de-asemeni luată foarte mult în seamă declarația lui Frank, că nu-i adevărat că liberalii erau gata a vota în Reichstag pentru dările directe, pentru acoperirea cheltuelilor militare. Arată că liberalii au ținut în curent pe socialiști, chiar dela început, în privința negocierilor ce aveau cu Centrul.

Conducătorul corporațiilor Gustav Bauer, a declarat că asigurarea muncitorilor în potriiva lipsei de lucru e mult mai însemnată, decât toate discuțiile privitoare la greva generală. Problema acestei asigurări nu s'a născocit în jurul unei mese verzi, ci starea economică o impune.

Earna aceasta va aduce mari lipsuri pentru muncitori, dacă nu se va întâmpla vre-o schimbare fericită.

Lipsa de lucru e foarte simțită chiar de pe-acum și e de așteptat să mai crească. Teoreticii asigurărilor sociale sunt în credință bine că asigurarea în potriiva lipsei de lucru trebue să fie coroana asigurărilor muncitorești. Proiecte și anchete n'au lipsit; dar, din nefericire, nu s'a făcut mai nimic practic. Congresul partidului nu poate trece cu vederea această stare de lucruri. Dar rezoluția cuprinde prea multă muzică viitoare. Asigurarea aceasta prin ajutorul împărăției nu se va face așa de repede și de lesne cum s'ar dori. E dela sine înțeles, că datoria comunelor este să facă tot ce le stă în putință, ca să dea prilej de lucru muncitorilor. În Berlin s'au luat în această privință unele măsuri practice. De-asemena ar fi de dorit ca nici statele germane să nu stea cu mâinile în sân în fața lipsei de lucru ce bântue.

Rămâne, firește, să vedem ce rezulate practice vor avea măsurile acestea spre a asigura „dreptul la muncă”, recunoscut și de prințul Bismarck...

Conferențele preoțești.

Convocare.

Prin aceasta convoc conferența a XIV ordinară preoțească din protopopiatul gr. or. român Dej, care se va ține în Dej, la 14/27 Octomvrie 1913, și la care este obligat sub urmările legali a participa fiecare preot aparținător acestui tract.

ORDINE DE ZI:

1. Serviciu divin la 8 ore dimineața, ținut de parohii: Victor Cupșa din Măgoaja, Teodor Purdean din Garbou și Gregoriu Lador din Chiuești, și împreună cu invocarea Duhului sfânt. Predica o va rosti parohul Ion Cotuț din Dobricel.
2. Deschiderea conferenței la 9^{1/2} ore a. m. în școală, constituirea biroului și constatarea celor prezenți.
3. Discuție asupra serviciului divin și a predicii.
4. Comunicarea rezoluțiunii consistoriale din 2 Aprilie 1913 Nr. 14764/1912 bis. asupra concluzelor conferenței din 1912, precum și a altor rezoluțiuni.
5. Tratarea temei: „Modalitățile purtării oficiului parohial”, lucrată de parohii Sigismund Lengyel din Selișca și Ion Andrei din Corueni.
6. Referada parohului Zaharie Manu din Olpret asupra rapoartelor preoților despre activitatea lor.
7. Rapoartele conducătorilor grupărilor religioase despre activitatea lor și despre starea comunelor bisericesti.
8. Raportul comisiunii pentru procurarea de cărți pe seama bibliotecii preoțimii protopopiatului.
9. Raportul și rațiociniul despre starea bibliotecii preoțimii tractuale în anul 1912.
10. Propuneri independente.
11. Închiderea conferenței.

Dej, 19 Septemvrie 1913.

Teodor Herman
protopop.

Convocare.

Onorata preoție tractuală din protopopiatul Bistriței este convocată la conferența anuală ce se va ține în Bistrița, Joi, în 24 Octomvrie st. vechiu 1913 cu următoarea

ORDINE DE ZI:

1. La 8 ore a. m. serviciu divin cu chemarea Duhului sfânt, prin preoții Const. Flămând, Nic. Șoneriu și A. Bena. Va predica preotul Isidor Suceava asupra unui text din evanghelia zilei.
2. Deschiderea conferenței, constatarea celor prezenți, constituirea.
3. Prezentarea actelor care privesc conferența.
4. Discuție asupra serviciului divin și asupra predicii.
5. Raportul general asupra stărilor din tract, prezentat de Nic. Șoneriu pe baza singuraticilor rapoarte înaintate de către parohi și cu considerare la îndrumările din pastorală Nr. 7983/1909. Aceste rapoarte sunt a se trimite la oficiul protop. negreșit până la 15 Octomvrie v.
6. Tema: Cari pot să fie principalele cauze că disciplina în cler și în popor slăbește, iar urmările acestei scăderi cresc. Se pregătește fiecare preot; vor refera și prezenta proiect de concluz: Elis. Dan, Vas. Balan și Ioan Langa.
7. Modul purtării oficiului parohial (Instr. §. 11. pct. c). Referent Iuliu Suceava și Aurel Monda.
8. Prezentarea și purtarea preotului la funcțiuni și în public (Instr. §. 11. pct. g). Referent Alexandru Popoviciu și Ilarie Boțu.
9. Raportul grupurilor religioase.
10. Stabilirea programului pentru conferența viitoare.
11. Prezentarea certificatelor despre mărturisire.

Bistrița, 22 Septemvrie 1913.

Greg. Pletosu,
protopop.

3. Postelnicul Constantin Cantacuzino.

Prigonit fără vină de Voevodul Mihnea scapă în Moldova, de unde e prins și dus de turci la Constantinopol. Aici prin apărarea sa strălucită dobândește mare considerație la poartă. După fuga lui Mihnea se întoarce în țară sub Ghica vodă, pe care prin influența sa mare la Poartă îl scapă de moarte, ear țara o scapă de batjocura turcilor. Mai apoi mijloacele alegerea lui Gr. Ghica, care punându-și încrederea în niște oameni slabi, țara a început să sufere. Cantacuzino îl face atent în mai multe rânduri, despre ceea ce aflând cei doi sfetnici (Gr. Ghica) au intrigat atâtea, până ce domnul țării, care îi datoră recunoștință, trimite dorobanții de-l omoară.

4. Miron Costin.

M. Costin se bucură de mare influență în Moldova. Izbutește să detroneze pe Vv. Antonie Ruset, ear în locul lui aduce pe Duca Vodă, care fiind slab, și-a atras atât el cât și domnul țării mânia boerilor, cari voiau să-l peardă. Scapă însă și în curând pleacă din porunca sultanului la cucerirea Vienei. Reintors acasă fu prins de Poloni. Sub D. Cantemir se întoarce în țară unde face ordine, dar nu multă vreme, căci hrăparețul postelnic Jord. Russet jefuia poporul în toată forma. Miron protestează, e luat însă la ochi de dușmani, și nevinovat e târât de lângă coșciugul femeii sale și deca-

pjitat împreună cu fratele său fără nici o judecată.

Miron Costin a fost un bărbat învățat și a scris o cronică, pe care a continuat-o fiul său.

5. Românii și Fanarioții.

În capitolul Românii și Fanarioții ni se descrie frecările dintre românii și greci. Cea mai mare nefericire pe Tară a fost Fanarioții, aceste lipitorii cari căutau numai au teren de exploatat. Vină mare au avut și unii dintre vvozii români, cari i au primit și suferit în Tară, căci înmulțindu-se numărul lor și înstăpânindu-se pe diregătorii și tron, aduc țara într'o stare mizeră, până când la anul 1821 prin revoluția lui Tudor Vladimirescu țara își dobândește vechile sale drepturi și scapă de ei.

Ceice vor ceti aceste produse istorice, vor găsi în eroii descriși tot atâtea figuri vrednice de a fi cunoscute din trecutul neamului nostru, cari și-au iubit, sprijinit și slujit țara cu credință.

Cartea cu greu s'ar putea schimba pentru trebuințele noastre. Multimea de date, cari nu pot fi lăsate afară, tratarea științifică a materialului o fac potrivită pentru tineri cu oarecare pregătire. Locul ei este deci în biblioteca școlară a claselor superioare dela gimnazii (cl. VII și VII).

Ermil Roșală.
învățător.

NOUTĂȚI.

Distincție. Ziare veneze scriu, că șeful Statului major, baronul Conrad de Hötendorf va fi decorat în zilele proximе din parte Majestății Sale Monarhului cu marea cruce a ordinului St. Ștefan.

Adunarea Societății pentru fond de teatru, cum ni se știe, are să se țină la Caransebeș în zilele de 8, 9 și 10 Noemvrie n. (26, 27 și 28 Octomvrie v.). În același timp va debuta la Caransebeș trupa teatrală a dlui Victor Antonescu.

Participarea ofițerilor noștri la festivitățile din Germania. Colonelul și comandantul regimentului de husari nr. 4, staționat în Sibiu, dl Anton Burka va reprezenta regimentul la festivitățile din 18 Octomvrie a. c. cu ocazia desăvârșirii marelui monument dela Lipsa.

Expozițiile Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiu. După cum aflăm, comitetul central al Reuniunii noastre agricole sibiene, din pricina neatârnată de voință sa, va aranja cea mai apropiată expoziție de copii, nu în comuna Pianul de sus, ci în comuna *Rahau*, rămânând ca în Pianul de sus, să se țină în 1914, ear cea de vite de prăsilă, nu în comuna Rodu, ci în *Alțina*, cercul Noerih. Programele și alte amănunte se vor publica în curând.

Copiii și teatrele. O anchetă s'a intrusit la ministerul de Interne ungari și a discutat chestia programelor dela reprezentările cinematografice, în legătură cu înrăurirea desastroasă a multor puncte asupra copiilor. S'a luat hotărâre, ca pe viitor copiii cari n'au împlinit 16 an, să nu poată cerceta nici teatrele, nici cinematografele de cât atunci, când sunt organizate special pentru tinerime.

Expoziția pictorului George Al. Mathéy despre care am scris în numărul trecut, se va deschide Duminică în 12 Octomvrie n. la orele 10 înainte de amiază în pavilionul de patinat al Sibiului. Intrarea 60 fileri.

Opera fostei principese. În Florența are să se reprezinte opera comică *Prințesa bizară*, scrisă de doamna Toselli, care era cum se știe principesa moștenitoare din Saxonia, ear mai târziu contesa Montignoso. Muzica e compusă de Reni și Toselli, bărbatul actual al autoarei libretului. În operă se cuprind aluzii satirice la unele persoane dela curtea Saxoniei.

Pentru teritoriile cucerite. Guvernul sârbesc a hotărât să facă un studiu amănunțit despre raporturile economice ale teritoriilor de curând câștigate. În acest scop a invitat mai mulți specialiști din Germania.

La fondul Dr. P. Șpan pentru ajutoarea copiilor de Moți, aplicați la meserii, al Reuniunii meseriașilor sibieni, au mai dăruit: Ștefan Morariu, paroh (Unț), soția sa Virginia și copiii lor Virgil și Felicia, 1 cor., Ion Bărdas, Constantin Nartea și Ovidiu Grita, funcționari la „Albina”, cate 20 bani; Ion Rădu, paroh (Juncul de Jos), 1 cor., Mihail Radu, maestru pantofar (Vena), 20 bani; Pompiliu Acilinescu, introdus paroh în Dobârca și soția sa Octavia n. Perian 1 cor.; George Bogdan Duică, directorul Gim. Hău Viteazul (București) 50 bani; Dem. Comșa, inv. lăcătuș 30 bani și Ion Botaș, inv. tinichigiu, 50 bani și Eugenia Tordășianu, prof., 10 bani.

Școală pentru servitorime. În suburbiul Southwark din Londra s'a deschis prima școală pentru servitorime sub protectoratul ministrului englez de culte. Apeșământul stă din 15 case mai mici, care au să fie îngrijite de candidatele de servitoare. Clădirile, care stau sub conducerea și supravegherea mai multor învățătoare, sunt provăzute cu mijloacele și instrumentele necesare de menaj, bucătărie, spălat ș. a. Fetele sunt îndatorate să cunoască temeinic tot ce aparține sferei acesteia de activitate și totodată să-și poarte grija întreținerii. Li se propun și câteva obiecte de învățământ, — chiar și puțină istorie și literatură.

Expoziție de negri. O instructivă expoziție se organizează acum în Statele unite. Împlinindu-se adeică 50 de ani, decând au fost liberi sclavi, s'a constituit un comitet din albi și negri, care voințe să înfațișeze lumii progresele realizate de rasa neagră în timp de o jumătate de secol. Tot atunci au să se întrunească trei congrese: unul social, al doilea religios, al treilea igienic, unde se vor trata firește lucruri prietoare la viața negrilor.

Sport. Membrii societății academice „Petru Maior” din Budapesta se adresează prin un apel către colegii lor universitari, ca toți împreună să-și dea concursul la propaganda pentru păstrarea unei culturale și naționale, tinerimea universitară va face deprinderile necesare pentru toate felurile de sport: gimnastică, luptă, scrimă, box ș. a. Se vor angaja capacitățile noastre sportive, cari vor da prin broșuri instructive toate îndrumările trebuincioase.

Constituire. Societatea academică „Petru Maior” din Budapesta s'a constituit în adunarea sa generală din 22 Sept. st. v. (5 Octomvrie st. n.) pentru anul 1913—1914 precum urmează: Comitetul Societății: Președint: Victor Vlad, stud. la arhitectură; vicepreședint: Ioan Alămoșeanu, student la med.; secretar: Romulus S. Molin, stud. la drept; controlor: Constantin Morariu, stud. la med.; vicebibliotecar: George Mihailov, stud. la tehnică; notari: Vasile Ilies, stud. la medicină, C. Ardelean, stud. la filosofie; econom: Vasile Ilies, stud. la medicină. Comisia literară: Nicolae Baboie, stud. la filosofie; Andrei Crăciun, stud. la tehnică; Victor Iulă, student la medicină; Vasile Chereștes, stud. la filosofie; Teodor Neș, stud. la filosofie; Adrian Suciu, stud. la arhitectură și Victor Vlad, stud. la arhitectură. Comisia de supraveghiere: Matei Sofonea, stud. la medicină; Adrian Suciu, student la arhitectură; Nicolae Tipuriță stud. la acad. com.

Cununile lui Vlaicu și medaliile lui le aduce în chipuri curate revista „Cosinzeana” dela Orăștie în numărul său din săptămâna de față. Dintre multele zeci de cununii, ce s'au depus pe sicriul lui, părinții lui Vlaicu au adus cu ei două din cele mai frumoase: cununii splendide din argint și de lauri, una dată de Ministerul român de agricultură, alta de Societatea „Frăția”. Au adus totodată cele două medaliile prețioase ce i se dăduseră de M. Sa Regele Carol: medalia de Cavaler al Coroanei Române și „Virtutea Militară”. Le păstrează iubii săi părinți în Bîntînți, ca scumpe și jalnice suveniruri dela dragul lor fiu. Revista „Cosinzeana” le-a fotografiat și le aduce în fruntea numărului său din săptămâna de față, ca să le vadă și publicul nostru cetitor. Recomandăm cetitorilor noștri să-și aboneze de probă aceasta revistă literară ilustrată, care se poate abona cu 1 cor. 80 fil, pe ultimele 3 luni ale anului 1913, în loc de 3 cor. cât e prețul.

Pentru unii meseriași. Un meseriaș sibian (durere, român de naționalitate) s'a purtat necuviincios și a întrebuințat expresii vătămătoare în cancelaria Corporațiunii industrișilor din Sibiu. Cazul, care s'a petrecut în 3 Iulie, a fost arătat judecătorei cercuale. Alaltăieri, Miercuri, s'a ținut pertractarea în această afacere. Acuzatul îndată la început a făcut declarație, că regretă cele comise în se rogă de iertare. Reprezentantul corporațiunii a declarat că nu cere pedepsirea; astfel acuzatul a scăpat de astădată nepedepsit. În cazul când corporația nu și-ar fi revocat acuzarea, meseriașul nostru ar fi primit o aspră pedeapsă. Cele întâmplare să servească de învățătură și altora.

O critică elvețiană. Nu de mult vizitase Budapesta un grup de 240 de învățători elvețieni. Unul din acești învățători scrie acum într-un ziar din Zürich ce fel de impresie i-au produs maghiarii și capitala lor. „Budapesta, zice scriitorul, e un oraș extraordinar de plăcut; locuitorii săi sunt cei mai îndatoritori și fac străinului mii de plăceri, numai să se simtă bine în mijlocul lor. Păcat însă că iluziile omului dispar îndată ce observă mai adânc viața. Se poate observa curând, că lucrurile exterioare joacă cel mai mare rol în viața maghiarilor. Nicăiri nu se vede atâta superficialitate, și atâta alergare după lucruri fără importanță, ca în Budapesta. Pielutindeni se ivesc spoiata, chiar și la multele instituții culturale ungurești”. — În tonul acesta urmează învățătorul dela Zürich, despre care nici zăarele budapestane nu afirmă, că ar fi un prea rău observator al raporturilor din capitală.

La așezământul de binefacere numit „Reuniunea română de înmormântare din Sibiu”, al cărei președint e dl Victor Tordășianu, secretar părinte I. B. Boiu, paroh și cassar Romul Perianu, au fost primiți în timpul din urmă următorii membri noi și anume: Salomia Barbu născ. Gligore, soție de econom în Sibiu; Ioan Nistor, contabil în Șeica mare, Victor Molnar, ospătar în Orlat și soția sa Maria; Nicolae Lobonțiu, propr. și Florentina Șuluțu, ambii din Abrud; Nicolae Radu, econom în Șelimbăr; Ioan Hanzu, paroh și Marina Hanzu, văd. preoteasă, ambii din Cacova-Săliștei. Ajutoare s'au dat urmașilor membrilor răposai: Nicolae Arpășan, Maria Schiffbäumer și

Rafira Stoica, cu cari numărul membrilor răposai din anul Reuniunii a ajuns la suma de 217. Se atrage atențiunea asupra „Întreprinderii de înmormântări (Pompe funebre) a Reuniunii”, din strada Poplăcii mici (Quer) Nr. 3.

Expoziție de tablouri. D-șoara *Mirza Binder*, artistă în pictură dela academia de arte din Mîntîn și de prezent profesora de desen și pictură în România, va aranja zilele acestea în Sibiu o expoziție a tablourilor sale: portrete, peisagii și alte lucrări vrednice de văzut.

Constituire. Societatea de lectură „Andrei Șaguna” din Sibiu s'a constituit pe anul 1913/14 în ședința ținută la 22 Septemvrie 1913 sub președintele P. C. S. *Dr. Eusebiu R. Roșca*, director seminarial, în modul următor: Președinte: Dr. Vasile Stan prof. sem.; Vicepreședinte: Vasile Voicu ped. a. IV; Notar I: George Mășariu ped. a. IV; Notar II: Ovidiu Cantor ped. a. I; Cassar: Nicolae Mihaiu ped. a. III; Controlor: Ioan Gabor ped. a. II; Bibliotecar: Ilarion Nistor ped. a. III; Vicebibliotecar: Nicolae Frățes ped. a. I; Redactor: George Grozea ped. a. IV; Econom: Emanuel Brandusă ped. a. III. — Membri în comisiunea literară: Nicolau Nistor ped. a. IV, Ioanichie Zichil ped. a. IV, Alexandru Blebea ped. a. III, Ștefan Sulariu ped. a. III, Vichențiu Dan ped. a. II, Ioan Chiușdea ped. a. II, Traian Ludu ped. a. I și Nicolae Zaharia ped. a. I. — Sibiu, la 26 Septemvrie 1913. *Vasile Voicu*, preș. comit. *George Mășariu*, not. comit.

Teatru în Sibiu. Reprezentație pentru școlari se dă astăzi Vineri după amiază la orele 3, se joacă o comedie, *Liliomfi*; Sămbătă *Vrăjitoarea*, dramă în 3 acte de Sardou, Duminică d. a. *Păpușica* (Buksi), a patra oară.

Cronică sanitară.

Alcoolul și moștenirea.

Pe fiecare zi oamenii științei aduc dovezi noi că bea, alcoolul e dăunător. Învătațul Stockard a făcut cercetări însemnate în această privință. Întău a arătat că, dacă punem alcool în apă, în care sunt ouăle unor pești, puii, cari es din ele, au capul schilodit.

Dar cercetări mai însemnate sunt cele ce-a făcut asupra cobailor (un fel de iepuri).

E de mult încă dovedit, că alcoolul trece neprefăcut în sânge, așa că vine în atingere cu toate celulele trupului.

Intemeiați pe aceste fapte învățații Stockard și Craig au făcut următoarele cercări:

Au luat cobai sănătoși, voinici, și li-au dat alcool sub formă de aburi, în fiecare zi, multe luni de arândul. Astfel i-a făcut alcoolizați cronici; dar nu le dădea mult, încât nu se putea zice nici odată că erau beți.

Animalele păreau în stare bună și tefere; mai mult, aveau poftă de mâncare și creșteau în greutate. Dar stricăciunea alcoolului s'a arătat prin imputinarea rodniciei. Din 35 de părechi alcoolizate, 42 de femeie purced grele; dar născ numai 7 pui vii, din cari cinci mult mai mici decât mijlocia obișnuită.

Ca să vadă cum lucrează alcoolul, au luat cobai bătrâni alcoolici și i-au împărechiat cu femeiește nealcoolice. Voiău să dovedească înrăurirea ce beția taților are asupra urmașilor. Din 24 de părechi, la cari numai tatăl era alcooliz, 14 n'au avut nici un urmaș; 5 au avut puii născuți morți; iar din ceialalți 12 pui al celorlalte 5 părechi, șapte au murit îndată după naștere.

Dacă și tații și mamele erau alcoolizati, din 14 părechi, 10 n'au avut nici un urmaș; 3 au avut puii morți; așa că din aceste 14 părechi numai una singură a avut un pui viu, dar și acesta a murit la 6 zile dela naștere.

De altfel și ceialalți pui, din aceste cercetări, rămași vii, n'au dus-o mult; peste câțva timp au pierit având turburări nervoase și mai ales epilepsie. Dimpotrivă, alte nouă părechi, cari n'au fost alcoolizate, au avut 17 pui voinici bine făcuți și au trăit toți.

Iată dovezi zdrobitoare pentru cei ce se mai îndoiesc de relele ce le căsunează beția.

Nu mai e nici o minune, că azi copiii se sting de tot felul de boli; căci se nasc slabi și menii slabi moară înainte de vreme.

Tot alcoolismul e pricina că atâția tineri, ajunși la vârsta tragerei la sorți, n'au măsura cuvenită. Norocul nostru, că la țară sâtenii n'au înlesnire de-a bea zilnic.

Răul cel mare de-a putea zice, că-i în orașe, unde cărciumele sunt atât de dese; iar orășenii beau zilnic tot felul de spirtoase.

Cum am văzut mai sus, chiar dacă părinții nu se îmbată, nici nu capătă vreun beteșug de pe urma băuturii, totuși relele să vadă la urmași.

Sigur, că în mare parte băutura părinților e vina multor rele ce se vadă la tinerii de azi. Aceștia sunt slabi și trupește și sufletește. De aceea atâtea fără de legi; de aceea, atâtea sinocideri și numărul cel mare al tuturor boalelor de nervi.

S'a dovedit, că cu cât sporește fabricarea spiritului și se înmulțesc cărciumele, cu atât crește numărul fărâșelelor și al tuturor relelor, cari slăbesc naștele de azi.

Îndrăznește unii să spună, că omul atunci a început a fi om, când a prins a bea. E prea adevărat, că alcoolul, din orice fel de băutură, amătește pe om, îl face să-i pară viața mai veselă, chiar de-i supărat li amătește durerile și suferința. Asta nu înseamnă însă că-i prielnic individului, și mai ales urmașilor.

Dacă s'ar cerceta pricina celor mai multe nenorociri, credem că fără a mări prea mult lucrul, nouăzeci și nouă la sută s'ar, dovedi din pricina alcoolismului, fie al părinților, fie al indivizilor.

Priviți atâția inși disgustați de viață, înainte de a fi trăit, atâția slabi de minte, atâția elevi, cari nu pot învăța, fie din lipsă de ținere în minte, fie din lipsă de voință!

Dacă vom cerceta, vom găsi că părinților lor, deși n'au fost beți, li-a plăcut să nu le lipsească țuica și vinul dela masă, romul, coniacul și vișinata din dulap.

Sporirea numărului oamenilor fără lucrărilor acestor nenorociți, cari nu sunt în stare să se ție de vreun meșteșug ori slujbă, nu e oare datorită mai ales băuturii părinților?

Și este în ziua de azi petrecere, bucurie ori nenorocire, la care să nu se bea?

Popoarele de azi se alcoolizează de sus până jos. Cele care beau mai mult, la aceleași nașterile sunt beau puțin; acestea merg stingându-se.

Noroc că oamenii științei și iubitorii omenirii caută să amănă lămea dela acest rău și, că în multe locuri, au reușit a împuțina cătimea de băutură spirtuoasă întrebuințată.

„Mântuirea ta prin tine însuși”, zice Evanghelia. Și în adevăr, când fiecare va fi încredințat de relele băuturilor alcoolice atunci cărciumele se vor împuțina dela sine și lumea va lua altă față. S. Dulăje.

Cărți și reviste.

Masa lefțină, gătită de mâncărilor de dulce și de post, rețete de bucate simple și bune, de *Zolt Hodoș*, Sibiu. Tiparul Tipografiei Arhidiecezane, 1914. — Volumul cuprinde, în șapte capitole, tot ce trebuie să știe o menajeră ordonată. Prețul K 1-20. De vânzare la autoară și la librării.

Dela Reuniunea femeilor rom. din Sibiu.

Concurs.

Pentru ocuparea postului de conducătoare a secțiunii industriale la școala pentru economia și industria de casă a „Reuniunii femeilor române din Sibiu” se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare. Pot reflecta la acest post dame văduve și fete, cari au pregătire specială. Conducătoarea are să instrueze în: croitorie, broderie, dantelărie și țesut.

Conducătoarea beneficiază de-o remunerație anuală de K 800 și întreaga întreținere în internatul școlii.

Sibiu, la 6 Octomvrie n. 1913.

Maria Cosma
președintă.

Dr. Beu
secretar.

Busturi frumoase.

Librăria diecezană din Arad anunță, că intrând în legături cu un sculptor renumit, i-a succed să câștige în execuție frumoasă și succedă *Busturile* următorilor bătrâni mari ai neamului nostru: *Andrei Mușășanu*, *Vasile Alecsandri*, *Mihai Eminescu*, *Vasile de Stroescu*, *Trăian*, *Avram Iancu*, *Horea*, *Cloșca*, *Crășan*, *Mihai Viteazul* și *Aurel Vlaicu*.

Busturile sunt de mărimea 40×24 cm. Bucata, din cement englez, costă 5 cor., — din ghips 4 cor., — iar bronzat 6 cor.

Seria completă (11 buc.) comandată de odată, execuție cement englez, costă 44 cor., — din ghips 33 cor., — iar bronzat 55 cor.

Ceice comandă seria completă sunt rugați, ca pentru crutarea speselor de transport, cu ocazia comanda să indice pe lângă comandă și gara mai apropiată.

Comandele sunt a se adresa: *Librăriei diecezane, Arad*, strada Deák Ferencz 35.

Ad. Nr. pp. 1081/1913. (276) 1-3

Concurs.

Pentru ocuparea postului de paroh în parohia de clasa a II-a **Nadișul-român**, prin acesta se publică concurs cu termen de **30 zile**, dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt cele fasonate în coala B. pentru întregirea dotațiunii dela stat.

Concurenții au a-și așterne suplicile subscrisului în termenul susindicat, fiind instruite conform normelor în vigoare, și a se prezenta la s. biserică în vre-o zi de Duminică sau sârbătoare, cu prealabila incuviințare din partea subsemnatului spre a fi cunoscuți poporului.

Oficiul protopresbiterial rom. gr.-or. al Clujului în conțelegere cu comitetul parohial.

Cluj, la 18 Septembrie 1913.

Tulin Roșescu
protopresbiter.

Nr. 442/1913.

(268) 1-3

Concurs.

Pentru ocuparea postului de paroh din comuna **Tăușu** (cl. III), se descrie nou concurs, cu termen de **30 zile**, dela această primă publicare.

Venitele cu întregirea prescrise dela stat sunt conform datelor din coala B.

Cererele de concurs se vor trimite la subsemnatul oficiu, în termenul susindicat, având concurenții, — cu observarea prescrierilor reglementare, — a se prezenta la biserică în o Duminică sau sârbătoare spre a cânta și predica, resp. celebra.

Alba-Iulia, 11 Septembrie 1913.

Ofi. protopresbiterial rom.-ortodox al tractului Alba-Iulia în conțelegere cu comitetul parohial.

Ioan Teculescu
protopresbiter.

Nr. 945/1913.

(279) 1-3

Concurs.

Pentru ocuparea postului de capelan cu drept de succesiune, pe lângă neputinciosul paroh Bucur H. Șolca din **Felmer**, cl. a III-a, pe baza ordinului consistorial Nr. 11,801 B. 1913, se descrie concurs cu termen de **30 zile** dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Venitele împreunate cu acest post sunt jumătate din toate venitele parohiale fasonate în coala B. dar nu și din congruă, plus congrua de capelan ce o va căpăta dela stat.

Cererele de concurs instruite conform legii se vor înainta subsemnatului oficiu protopresbiterial în termenul indicat.

Oficiul protopresbiterial gr.-or. al Cohalmului în conțelegere cu comitetul parohial din Felmer.

Cohalm, în 21 Septembrie 1913.

Ioan Bercan
adm. ppresb.

Nr. 134/1913

(281) 1-3

Concurs.

Pentru întregirea postului de învățător din comuna bisericăscă **Deag (Marosdég)**, protopresbiteratul Târnava, — în urma pensionării învățătorului George Feșteu, prin rescriptul Ministerial de dto 9 Septembrie 1913 Nr. 137,937 — prin aceasta se descrie concurs cu termen de **15 zile**, dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

1. Salar: dela parohie 600 coroane, iar restul dela stat votat deja cu Nr. 73671 din 31 Maiu a. c. în sumă de 1400 coroane.
2. Cvarțir corăspunzător în edificiul școlăiei.
3. $\frac{1}{4}$ jugăr de grădină.

Lângă alte datorințe impuse prin lege și regulamentele în vigoare, alesului învățător i-se impune ca datorință a conduce elevii la serviciul divin din biserică și a cânta cu ei răspunsurile liturgice și în decursul ferriilor mari, a forma cor cu adulții, a da ajutor parohului la instruirea analfabeților în sările de iarnă și la catehizarea în timpul vecerăniilor, a conduce școala de repetiție. Pentru prestațiuni corale din când în când va fi rebonificat.

Cei cu pricepere muzicală vor fi preferiți, de altminterlea concurentul să fie bun cântăreț.

Petițiunile concursuale, înzestrate cu documentele recerute, să se așternă oficiului protopresbiterial ort. gr.-or. al Târnavei în Ceta-de-baltă (Küküllővár) în termenul deschis.

Până înainte de alegere, concurenții — prin stațiunea Radnot — au a se prezenta în comună, spre a cânta și a face cunoștință cu poporul.

Deag (Marosdég), din sedința comitetului parohial ort. gr.-or. ținută la 20 Septembrie (3 Octombrie) 1913.

Iustin Teglariu
paroh, preș. com. par.

Simion Feșteu
notar.

Redactor responsabil Teodor V. Păcățian.

Nr. 311/1913.

(280) 1-3

Concurs.

Devenind vacant postul de paroh în parohia de clasa I. **Borgo-Mijloceni**, în protopresbiteratul Bistriței, pentru întregirea aceuia se descrie concurs cu termen de **30 zile** dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt cele fasonate în coala B. pentru întregirea dotațiunii preoțești.

Reflecții la acest post își vor înainta cererile concursuale instruite conform normelor în vigoare în termenul arătat subsemnatului oficiu în Bistriță — Beszterce — și cu prealabila incuviințare cerută dela subscrisul se vor putea prezenta în vre-o Duminică ori sârbătoare și în parohie la biserică spre a cânta, cuvânta ori sluji sf. liturgie și a face cunoștința poporului observându-se dispozițiile din regulamentul pentru parohii.

Bistrița, 12/25 Septembrie 1913.

Oficiul protopresbiterial gr.-or. rom. al Bistriței în conțelegere cu comitetul parohial.

Gregorin Pletosu
protopresbiter.

Nr. 352/1913.

(282) 1-3

Concurs.

Pentru ocuparea postului învățătoresc, vacant prin abdicare, dela școala comunei bisericăscă gr.-or. din **Certege**, protopresbiteratul Câmpenilor, se publică concurs cu termen de **15 zile** dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Salarul este 1200 cor. din cari: 600 cor. dela cassa bisericească și 600 cor. ca ajutor dela stat, deja votat, apoi locuință cu grădină.

Învățătorul este obligat a propune religionea, a ține școala de repetiție, a cânta în strană, a conduce școlarii la biserică și a cânta cu ei la sf. liturgie.

Doritorii a ocupa acest post să trimită rugățile lor concursuale cu documentele recerute la oficiul protopresbiterial al Câmpenilor (Topánfalva).

Câmpeni, 23 Septembrie 1913.

Romul Furdul
protopop.

Să pot procura
altoaie pentru pomi
roditoare de calitate
irreproșabilă pomi
roditori și pentru promenași
VITĂ DE VIE
cu rădăcină și altoaie.
Preț curent trimite gratuit.

FISCHER és Tsai
Școală de grădinarit și stabiliment de viticultură.
Proprietari: AMBROSIO M. junior și succesorii lui Fischer L.

(255) 5-12

Pescarul cu stinca cea mare în spate este semnul Emulsionii Scott adevărate și numai aceasta este făcută după rețeta Emulsionii lui Scott.

După ce însă sunt multe imitațiuni mai mult sau mai puțin reușite, a căror pachetare seamănă cu Emulsionia Scott cea adevărată, la cumpărare să fiți cu băgare de seamă la marca pescarului și să expediați înapoi toate imitațiunile.

Prețul unei sticle originale este 2 cor. 50 fil. Trimiteți în marce postale 50 fil. la Scott & Bowne, Viena VII. cu provocare la acest ziar și primiți printr-o apotecă o sticlă de probă. b) (275) 2-

A apărut și se află de vânzare la **Librăria arhidiecezană, Sibiiu:**

Regulament

pentru

Procedura judecătorească

în cauzele disciplinare

în Mitropolia gr.-or. rom. din Ungaria și Transilvania.

Prețul 20 bani, porto 5 bani.

„COSINZEANA“ de probă!

Pe lunile Octombrie, Noembrie, Decembrie v. a. c. fiecare poate avea frumoasa revistă literară ilustrată „Cosinzeana”, dela Orăștie, care altfel costă 3 luni 3 cor. — pentru

numai 1 cor. 80 fil.

Fiecare familie românească de cărturar, care n'ar avea încă această revistă, să grăbească a și-o abona pe aceste 3 luni de probă, trimițând neînsemnata sumă de Cor. 1-80 la:

Admin. „Cosinzeana”

(283) 1-2 în Orăștie (Szászváros).

A apărut și se află de vânzare la **Librăria arhidiecezană în Sibiiu**

Din carnetul unui dascăl.

Studii și articole

de

Ion Mateiu.

Prețul cor. 1-50 + porto 20 fil.

HOP, HOP!...**NU UITAȚI,**

că cea mai apropiată tragere a lozurilor dela Banca Hipotecară Ungară va fi la **25 Octombrie a. c.** când se va trage câștigul de

75,000 coroane,iar la **27 Decembrie a. c.** cel mai mare câștig din lume de**1.000,000 coroane.**

Vindem de prezent un loz dela Banca Hipotecară Ungară cu **6 trageri** anual pe **36 rate lunare** a **K 630**, iar unul dela Prima Cassă de păstrare Pestană din patrie cu **3 trageri** anual pe **36 rate lunare** a **K 4-10**.

Ambele lozuri împărțite, — adică din fiecare câte o bucată, — cu **9 trageri** anual, le vindem de prezent pe **40 rate lunare** a **K 10**.

Cea mai ieftină ofertă.

Tot lozul câștigă necondiționat.

Cine ne trimite primele 2 rate deodată, aceuia îi evităm rata a 3 a gratuit. Până la achitarea deplină i-se extradă cumpărătorului o listă legală de rate, în care este indusă Seria și Numărul lozului cu care joacă, dar deja după solvirea primei rate participă la jor, iar eventualele câștiguri sunt în întregime ale lui. Lozurile acestea nu-și perd valoarea ca lozurile dela loteria de clase, ci joacă până la sfârșitul loteriei, astfel că în caz de noroc un număr se poate trage și de mai multeori cu câștig, dar cel puțin odată la tot cazul.

Explicări mai amănunțite trimitem la dorință oricui gratuit și franco.

Nu întârziati a Vă încerca norocul!

Grăbiți cu comanda la adresa:

Ústredná Banka Účastinný Spolok,
Budapest, VI., Váci-körút 31.

(277) 2-5

Premiat cu medalia cea mare la expoziția milenară din Budapesta în 1896.

Turnătorie de clopote și fabrică de scaune de fier pentru clopote

ANTONIU NOVOTNY

în Timișoara-Fabric

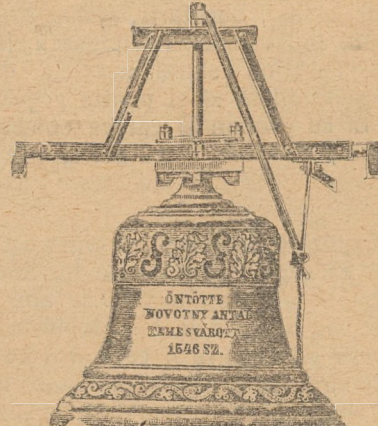
se recomandă spre pregătirea clopotelor noue, cum la turnarea de nou a clopotelor stricate, spre facerea de clopote întregi, armonioase pe lângă garanția de mai mulți ani, provăzute cu ajustări de fier bătut, construite spre a le întoarce cu ușurință în orice parte, îndată ce clopotele sunt bătute de o latură, fiind astfel mântuite de crepare. Cu deosebire sunt recomandate

(183) 14-12

Clopotele găurite

o invențiune proprie și premiată în mai multe rânduri. Aceste clopote, cari sunt provăzute în partea superioară — ca violina — cu găuri ca figura S, au ton mai intensiv, mai adânc, mai limpede, mai plăcut și cu vibrație mai voluminoasă de cât clopotele turnate după sistemul vechiu, astfel că un clopot patentat de 327 kg., este egal în ton cu unul de 461 kg turnat după sistemul vechiu. — Mai departe se recomandă pentru facerea de scaune de fier bătut, de sine stătătoare, pentru preajustarea clopotelor vechi cu ajustare de fier bătut, ca și spre turnarea de toate de metal.

Prețouranturi ilustrate gratis.

Editura și tiparul tipografiei arhidiecezane